

Martin Kajzar: Slovanští autoři mají v Ostravě příznivce

Klasikaplus.cz, 26. 10. 2019

„Události festivalu plní nejen funkci typu „pojďme udělat koncert“, ale částečně popularizují pozapomenuté umění a osobnosti.“

„Letos je hlavním lákadlem holandský heldentenorista, sólista MET a La Scaly Frank van Aken.“

„Vzdělávání mladých lidí v oblasti umění vnímáme jako jedno ze zásadních posláních celého festivalu.“

V pondělí 4. listopadu začne Mezinárodní festival slovanské hudby, mimořádná přehlídka, která přináší do ostravského regionu nejen určitý typ hudby, ale také připomíná významné osobnosti a dává šance mladým muzikantům. Potrvá šest dní a letos se koná už potřetí. Na pódii se vystřídají třeba sólista MET Frank van Aken, Miroslav Sekera, Dagmar Pecková, Janáčkova filharmonie Ostrava a dirigent Robert Jindra nebo vokální těleso Ensemble Versus a Capella Ornamentata. Nad festivalem se pro portál KlasikaPlus.cz zamýšlí jeho iniciátor Martin Kajzar z Ostravské univerzity.

Říká se: Do třetice všeho dobrého. Letos pořádáte už potřetí Mezinárodní festival slovanské hudby. Jakou pozici si získal? Došlo k nějakému posunu od loňska?

Co se týče postavení festivalu, samozřejmě záleží na kontextu a kritériích, přesto se tato věc z mé pozice velmi těžce hodnotí. Proto jsem Vaši otázku ještě před naším setkáním položil i několika nezaujatým lidem v oboru. Podle toho, jak reagovali, je možné usuzovat, že se festival na „slezském poli“ etabloval a našel své příznivce. Byť je Ostrava na kulturu bohatá, každá z událostí má poněkud jinou koncepci a divákům předkládá rozdílné pohledy na prezentaci umění.

Jak jste přišli na myšlenku propagovat právě hudbu slovanských skladatelů a umělců?

Každoročně jezdívám do poroty různých zahraničních soutěží, přičemž když jsme s kamarádem Jirkou Čaněm viděli, jak taková klání mohou fungovat a rozvíjet zájem dětí o uměleckou hudbu obecně, chtěli jsme podobný model vyzkoušet i u nás. Celý tento koncept byl následně rozšířen také o koncertní události vrcholové úrovně. V hudebním vyznání osobně nemám limity a domnívám se, že průsečíky lze nalézt všude, ať už rakouský umělec vrcholově interpretuje Dvořáka, nebo holandský zpěvák hlasovým oborem vzpomíná českého velikána.

Co tedy festival všechno dramaturgicky nabízí a pokrývá?

Festival předkládá posluchačům kulturní události prostřednictvím vytvořených konceptuálních programů. Jejich tvorba sice stojí značné úsilí, v hlavě se myšlenky utvářejí po celý rok a především je vyvíjíme od hrubého náčrtu po konkrétní představy, nicméně vytvořené události plní nejen funkci typu „pojďme udělat koncert“, ale částečně popularizují pozapomenuté umění a osobnosti nebo se naopak snaží umění propojovat s odbornější výkladovou i vzdělávací rovinou. Zatím největší takový program jsme loni věnovali vzpomínce na „terezínské skladatele“. Účinkovaly v něm děti po boku pedagogů

ZUŠ Ostrava-Poruba, dále sbor Permoník a žáci a studenti různých uměleckých škol tuzemska i zahraničí. Profesionální umělci dělali mentory mladým hudebníkům v orchestru. Společným úsilím jsme scénicky nacvičili Brundibára Hanse Krásy. S manželkou jsme pro tento večer sesbírali dopisy v Terezíně, roztřídili a vytvořili koncept melodramu, který zhudebnila má kamarádka Zuzana Michlerová, k programu se vytvořil i animovaný film, přijeli zahrát umělci z Akademie muzycznej w Katowicach a vystupoval například Norbert Lichý. V letošním roce je hlavním lákadlem příjezd holandského heldentenoristy a sólisty Metropolitní opery v New Yorku i milánské La Scaly Franka van Akena, a to v souvislosti s uctěním památky našeho českého zpěváka Josefa Aloise Ticháčka. V rámci koncertu proběhne křest první pramenné monografie o Ticháčkovi a 29. října dokonce Český rozhlas Vltava odvysílá stominutový pořad, reflektující umělecký odkaz tohoto pěvce. Věřím, že se těmito počiny alespoň částečně zasloužíme o připomenutí si takto významné osobnosti. V tematickém celku Skladatelské legendy se pro tentokrát zaměříme na dvojici našich nejvýraznějších osobností 20. století, totiž Bohuslava Martinů a Leoše Janáčka.

Vy sám působíte na katedře hudební výchovy Pedagogické fakulty a Fakulty umění Ostravské univerzity, je festival Vaší soukromou aktivitou, nebo ho pořádáte pod křídly této instituce?

Festival je soukromou aktivitou, která se ovšem neobejde bez partnerské pomoci řady institucí, Ostravskou univerzitu nevyjímaje. Je mi velkou ctí, že v letošním roce nad festivalem převzali záštitu její rektor a také hlavní zástupci kraje i města.

Zapojují se i studenti, nebo se na festivalu podílejí pouze renomovaní umělci?

Studenti Pedagogické fakulty nám samozřejmě vypomáhají, za což patří díky vedení fakulty i katedry hudební výchovy. Umělci se na festivalu zapojují i jinak než interpretačně, třeba každoročně máme vystupující interprety také v odborné porotě mezinárodní soutěže, čím konkurz nabývá také na motivačním rozměru.

Ano, už potřetí je nedílnou součástí festivalu Mezinárodní interpretační soutěž slovanské hudby, pro koho je určená a jak probíhá? Mají zájem i zahraniční hudebníci?

Soutěž je určena všem zájemcům od pěti do třiceti let, kteří si připraví artificiální repertoár „slovanských skladatelů“. Soutěž probíhá paralelně na dvou sálech ve všech možných kategoriích od smyčců, přes melodické bicí nástroje, až po zpěv či ansámby. Co se týče zahraničních umělců, tak v tomto roce k nám zavítají studenti z Itálie, Lotyšska, Ruska, Polska, Ukrajiny, ale i ze vzdálené Číny a letos zájem zahraničních aspirantů na úspěch v soutěžním klání dokonce převládá nad tím tuzemským.

Kdo soutězíci hodnotí a jaké jsou ceny?

Porota je složena z mezinárodních odborníků a umělců, jejím předsedou je bývalý dirigent hudby ministerstva vnitra a ředitel ZUŠ Ostrava-Poruba Jiří Čaňo, v druhém sále se funkce předsedkyně ujme renomovaná mezzosopranistka paní Dagmar Pecková. Co se týče ocenění, v soutěži máme věcné dary v podobě hudebních nástrojů a potřeb od firmy Hudební svět či Houslařství Tomáš Pospíšil.

Součástí soutěže jsou i pěvecké masterclass, že? Kdo je vede? A plánujete jejich rozšiřování?

Ano, letos kurzy vyšly na zpěváky a povede je sólista opery v Bytomi i Slezského divadla v Opavě, laureát soutěže Antonína Dvořáka doc. Alexandr Vovk. V předešlých letech jsme masterclass uspořádali klavíristům a ohlasy byly více než pozitivní. Vzdělávání mladých lidí v oblasti umění vnímáme jako jedno ze zásadních poslání celého festivalu a pedagogický přesah je pro nás důležitý.

Dostáváme se k letošnímu programu, koho jste pozvali a jaké skladby zazní? Má dramaturgie nějaký konkrétní klíč a cíl?

Letos jsme vytvořili program oslavující devadesátiny Milana Kundery, se kterým si už několik let dopisujeme. Zazní dílo Janáčka i Kaprála nebo melodram Jiřího Miroslava Procházky. Středobodem celého ročníku bude vystoupení už zmiňovaného tenoristy Franka van Akena po boku mohutného orchestru Janáčkovy filharmonie Ostrava. Koncert bude řídit současný kapellmeister v Essenu Robert Jindra. Komorní odkaz Janáčka a Martinů inspirovaný lidovým námětem bude prezentovat Dagmar Pecková po boku vynikajícího klavíristy Miroslava Sekery. Po dni soutěžním a následujícím koncertu vítězů celý festival uzavrou tělesa Ensemble Versus a Capella Ornamentata s pozdně renesanční vokálně-instrumentální hudbou slovinského skladatele Jakoba Handla.

Kde se koncerty konají?

Koncerty se v letošním roce konají na území Ostravska od sakrálních prostor, přes komorní sály, až po ryze koncertní halu. Takže konkrétně to jsou kostel S. Ducha v Ostravě-Zábřehu, Aula Ostravské univerzity, Sál fakulty umění OU, Slezskoostravská radnice a filharmonický sál Domu kultury města Ostravy.

Festival trvá šest dní, jak to vidíte do budoucna? Plánujete jeho rozšiřování, ať už časově nebo místně?

Víte, první rok byl festival čtyřdenní, vloni trval jedenáct dní. Co se týče přesného rozsahu, tady bych odpověď nechal otevřenou. Koncepce na každý rok odráží mnoho aspektů, od náročnosti tvorby jednotlivých programů, přes možnosti vystupujících umělců, až po propagaci osobností nebo událostí, které chceme divákům připomenout a dát veřejnosti ve známost. Naší snahou je především prezentace umění v co nejvyšší kvalitě, nejlépe ale s přesahem do jiných oblastí včetně té vzdělávací.

Zdroj:

<https://www.klasikaplus.cz/rozhovor/item/2360-martin-kajzar-slovansti-autori-maji-v-ostrove-priznivce>